

Julkisalan koulutettujen
neuvottelujärjestö

JUKO RY:N KIRKON SEKTORIN LUOTTAMUSMIESVAALIOHJE

Ohje 1.2.2017 voimaan tullleen luottamusmiessopimuksen
mukaiseen luottamusmiehen valintaan

Sisällys

Ohjeet JUKOn luottamusmiehen valitsemiseksi	3
Miksi luottamusmies on valittava?	3
Milloin luottamusmies on valittava?	4
Kuinka monta luottamusmiestä valitaan?.....	4
Miten luottamusmiesten tehtävät jaetaan?.....	5
Kuinka pitkä on luottamusmiehen toimikausi?	5
Kuka voidaan valita luottamusmieheksi?	5
Ketkä valitsevat luottamusmiehen?	6
Miten luottamusmiehen valinta tapahtuu?.....	6
Ehdokasasettelu	6
Vaalikokous	6
Sopuvaali – valinta ilman vaalia	7
Yhteinen luottamusmies.....	7
Täydennysvaalit.....	7
Valinnasta ilmoittaminen JUKOn toimistoon	8
Valinnasta tiedottaminen seurakunnassa työskenteleville jukolaisille	8
Luottamusmiehen tehtävässä tarvittava aineisto	8
Luottamusmiehen koulutus	8
Yhteenveto.....	9
Lisätietoja JUKOn toimistosta	9
JUKOn jäsenyhdistykset ja niiden jäsenjärjestöt.....	10

Ohjeet JUKOn luottamusmiehen valitsemiseksi

Kirkon luottamusmiessopimuksessa (KirVESTES liite 11) luottamusmiehellä tarkoitetaan seurakunnan, seurakuntayhtymän, kirkkohallituksen tai tuomiokapitulin viranhaltijaa tai työntekijää, joka on pääsopijajärjestön toimesta valittu hoitamaan luottamusmiessopimuksessa tarkoitettuja tehtäviä. Julkisan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry on yksi kirkon pääsopijajärjestöistä. Luottamusmiesvaalin järjestämistavasta voi jokainen pääsopijajärjestö itse päättää. Käytännöt vaihtelevat jonkin verran eri pääsopijajärjestöjen kesken.

Seurakunnasta, seurakuntayhtymästä, kirkkohallituksesta ja tuomiokapitulista käytetään jäljempänä ohjeessa nimitystä *seurakunta*.

JUKOn pääluottamusmies edustaa kaikkia seurakunnassa työskenteleviä julkolaisia. JUKOn jäsenyhdistysten ja niiden jäsenjärjestöjen luettelo on tämän vaaliohjeen lopussa.

Miksi luottamusmies on valittava?

Luottamusmiehen tehtävänä on muun muassa:

- valvoa työehtosopimuksen ja työelämän lakien noudattamista työpäikällä
- neuvotella työnantajan kanssa henkilöstöä koskevista asioista, esim. mahdollisista palkkauksen järjestelyistä
- edustaa henkilöstöä työnantajan kanssa käytävissä paikallisissa virka- ja työehtosopimusneuvotteluissa (paikallinen sopiminen)
- toimia yhteistyötoimikunnan jäsenenä
- osallistua työyhteisön kehittämiseen
- neuvoa yksittäisiä jäseniä työsuhteen ehtojen tulkintakiistoissa ja muissa työelämän ongelmatilanteissa
- tiedottaa edustamalleen henkilöstölle työsuhdetta ja palkkausta koskevista ajankohtaisista asioista
- välittää JUKOlta tulevaa informaatiota edustamilleen jäsenille

JUKOn luottamusmiehenä toimitaan JUKOn edustajana, ei luottamusmiehen oman liiton nimissä. Luottamusmiehellä tulee olla selkeä kuva siitä, mitä hänen edustettavanaan on: mitä ammattiryhmiä ja mitä jäsenliittoja. Luottamusmies edustaa vain JUKOn jäsenyhdistyksiin ja niiden alayhdistyksiin järjestäytyneitä työntekijöitä – ei liittoon kuulumattomia.

Milloin luottamusmies on valittava?

Uusi luottamusmies/uudet luottamusmiehet on valittava silloin, kun

- luottamusmiesten toimikausi päättyy
- luottamusmies vaihtaa työpaikkaa
- luottamusmies joutuu sairauden tai jonkun muun syyn johdosta luopumaan tehtävästään toimikaudestaan oleelliseksi osaksi
- luottamusmiesvaali järjestetään seurakunnassa ensimmäisen kerran

Toimikauden päättyessä valinta on tehtävä viimeisen toimivuoden marraskuun loppuun mennessä. Muissa tilanteissa valinta on suoritettava mahdollisimman pikaisesti.

JUKO voi määrätä valittavaksi uuden luottamusmiehen/-miehet myös silloin, jos

- yli puolet seurakunnan jukolaisista vaatii vaihtoa kirjallisesti
- luottamusmies on toiminut tietoisesti JUKOn ja/tai jukolaisten edun vastaisesti

Kuinka monta luottamusmiestä valitaan?

Luottamusmiesten lukumäärä on määritelty kirkon luottamusmiessopimuksessa.

JUKOille valitaan:

- 1 pääluottamusmies, jos jukolaisia on vähintään 5

Pääluottamusmiehen lisäksi voidaan valita:

- 1 muu luottamusmies, jos jukolaisia on vähintään 35
- 2 muuta luottamusmiestä, jos jukolaisia on vähintään 65

Luottamusmiessopimuksen mukaan luottamusmiesten määrästä on mahdollista sopia paikallisesti myös toisin. Mikäli ehdokkaita ei löydy kaikille luottamusmiespaikoille, jää täyttämättä jäänyt paikka avoimeksi ja voidaan täyttää täydennysvaaleilla. Luottamusmiespaikoista ei ole tarpeen luopua, vaikka sellainen jäisi täyttämättä.

Pääluottamusmiehelle nimetään varahenkilö eli *varapääluottamusmies* JUKOn luottamusmiesten joukosta.

Lisäksi valitaan yksi JUKOn *varaluottamusmies*. Varaluottamusmies hoitaa luottamusmiestehtäviä silloin, kun joku varsinaisista luottamusmiehistä on estynyt tai esteellinen.

Kirkon luottamusmiessopimuksen mukaan varaluottamusmiehellä on luottamusmiessopimuksen mukainen luottamusmiehen asema (mm. oikeus luottamusmieskorvaukseen) vasta työnantajan saatua JUKOn ilmoituksen hänen tulemisestaan varsinaisen luottamusmiehen tilalle. Tämän vuoksi varsinaisen luottamusmiehen pidemmästä esteestä on aina ilmoitettava JUKOn toimistoon. Jos varsinainen luottamusmies joutuu sairauden tai jonkun muun syyn johdosta luopumaan tehtävästään toimikaudesta oleelliseksi osaksi, on järjestettävä ns. täydennysvaali uuden luottamusmiehen valitsemiseksi.

Miten luottamusmiesten tehtävät jaetaan?

Valittaessa useampia luottamusmiehiä on paikallisesti sovittava luottamusmiesten tehtävänjaosta ja palkkioista. Tehtävänjaosta ja palkkioista on hyvä olla voimassa oleva sopimus ennen uusien luottamusmiesvaalien järjestämistä. Myös luottamusmiestehtävien vaatimasta ajankäytöstä sovitaan paikallisesti

Ks. JUKOn erillinen ohjeistus luottamusmiesten tehtävänjaosta, korvauksista ja ajankäytöstä sopimiseen.

Kuinka pitkä on luottamusmiehen toimikausi?

JUKOn kirkon sektorin luottamusmieskauden pituus on 3 vuotta ja toimikausi alkaa 1. tammikuuta. Luottamusmieskaudesta ei voi poiketa paikallisesti ilman JUKOn nimenomaista suostumusta. Täydennysvaaleilla kesken kauden valittavan luottamusmiehen kausi jatkuu siis meneillään olevan kolmivuotiskauden loppuun.

Kuka voidaan valita luottamusmieheksi?

Luottamusmiehen tulee olla palvelussuhteessa asianomaiseen seurakuntaan. Poikkeuksen tästä pääsäännöstä muodostaa seurakuntien yhteinen luottamusmies, ks. ”Seurakuntien yhteinen luottamusmies”

Luottamusmiehen on oltava JUKOn jonkun jäsenyhdistyksen tai sen alayhdistyksen varsinainen jäsen.

Työnantajan edustajina neuvotteluissa toimivia jukolaisia (kirkkoherra, talouspäällikkö tai vastaava) ei voida valita luottamusmieheksi. Lähiesimiesasema ei ole este valinnalle.

JUKOn luottamusmiehen kelpoisuusehtojen on täytyttävä koko luottamusmieskauden ajan. Jos luottamusmieheksi valittu eroaa liitosta/vaihtaa liittoa niin, ettei hän ole enää JUKOn jonkun jäsenjärjestön tai sen alayhdistyksen jäsen, hän ei voi jatkaa JUKOn luottamusmiehenä. Luottamusmies ei voi myöskään jatkaa tehtävässään, jos hän siirtyy työnantajan edustajaksi (kirkkoherra, talouspäällikkö tai vastaava). Ks. kohta *Täydennysvaalit*.

Ketkä valitsevat luottamusmiehen?

Kaikilla asianomaisen seurakunnan palveluksessa olevilla JUKOn jäsenyhdistysten ja niiden alayhdistysten varsinaisilla jäsenillä on oikeus osallistua luottamusmiehen valintaan.

Myös työnantajan edustajina neuvotteluissa toimivat jukolaiset (kirkkoherra, talouspäällikkö tai vastaava) voivat osallistua valintaan.

Miten luottamusmiehen valinta tapahtuu?

JUKOn paikallisena edustajana pääluottamusmiehen tehtävänä on järjestää uusien luottamusmiesten valinta eli *luottamusmiesvaali*. Jos luottamusmiehiä on useita, he muodostavat ns. vaalitoimikunnan.

Jos JUKOn luottamusmies valitaan seurakunnassa ensimmäisen kerran, voi kuka tahansa seurakunnan palveluksessa oleva jukolainen olla aktiivinen valinnan aikaansaamiseksi. Tällöin vaalin voi toimittaa sitä varten valittu henkilöstön edustaja tai henkilöstön keskuudestaan nimeämä vaalitoimikunta (lue myös *Sopuvaali*).

Vaalin järjestämistapa riippuu paikallisista olosuhteista. Käytännöllisintä on kutsua koolle *vaalokokous*, jossa vaalitoimitus suoritetaan. Vaali voidaan toteuttaa myös sähköisellä järjestelmällä, postivaalina tai urnavaalina. Vaalivasta riippumatta olennaista on varmistaa, että kukin äänioikeutettu voi äänestää vain kerran. Myös ns. sopuvaali on mahdollinen.

Vaaliajoista ja -paikoista sekä muista vaaliin liittyvistä seikoista on hyvä päättää riittävän ajoissa, jotta jokainen jukolainen on vaalista tietoinen. Myös virka-/työvapaalla oleville jukolaisille tulee toimittaa tieto vaalista. Vaalit voidaan toimittaa työaikana ja työpaikalla, mikäli vaalin järjestäminen ei häiritse seurakunnan tehtävien hoitamista. Tällöin vaalien ajankohdasta ja järjestelyistä on keskusteltava ja sovittava myös työnantajan kanssa.

Ehdokasasettelu

Ennen vaalokokousta tai vaalitoimitusta suoritetaan ehdokasasettelu, josta on tiedotettava kaikille jukolaisille hyvissä ajoin. Halukkaita luottamusmiestehtäviin voi esimerkiksi pyytää ilmoittautumaan samalla kun kaikille jukolaisille ilmoitetaan luottamusmiesvaalin järjestämisestä.

Vaalikokous

Vaalikokouksen koolle kutsumiseen voidaan käyttää tarkoituksenmukaisinta tapaa, esimerkiksi sähköpostia. Kokouskutsussa tulee ilmoittaa kokouksen aika, paikka, tarkoitus ja muut valitun vaalivan vaatimat tiedot. Kokouskutsu tulee toimittaa kaikille jukolaisille hyvissä ajoin, kuitenkin vähintään viikkoa ennen kokousta.

Kokouksen puheenjohtajaksi valitun tehtävänä on toimittaa ehdokkaiden kesken vaalitoimitus. Vaalitoimitus voi tapahtua vapaamuotoisesti tavalla, josta kokous on ennen vaalia päättänyt. Jos ehdokkaita tulee enemmän kuin mitä valitaan, on vaali pidettävä suljettuna lippuäänestyksenä. Jos seurakunnassa on useampia luottamusmiehiä, on ennen vaalitoimitusta hyvä sopia myös siitä, millä perusteella pääluottamusmies valitaan. Luottamusmies ja varaluottamusmies äänestetään yleensä erillään.

Sopuvaali – valinta ilman vaalia

Erityisesti niissä seurakunnissa, joissa luottamusmieheshdokkaita tai jukolaisia on vähän, voi luottamusmiesten valintatapa olla yksinkertaisempi. Luottamusmiesvalinnat voidaan aina tehdä ns. sopuvaalina, jos seurakunnan jukolaiset ovat yksimielisiä menettelystä ja valittavista henkilöistä. Menettelytapojen tulee kuitenkin olla kaikille selviä ja avoimia. Kuvaus noudatetusta menettelystä on syytä kirjata pöytäkirjaan.

Yhteinen luottamusmies

Kirkon luottamusmiessopimus mahdollistaa myös seurakuntien yhteisen luottamusmiehen valitsemisen. Yhteinen luottamusmies valitaan poikkeustilanteissa, esimerkiksi silloin, kun kyse on pienistä seurakunnista, joissa luottamusmiestä ei muuten tulisi lainkaan valituksi. Yhteisen luottamusmiehen toimintapiiri voi käsittää kaksi tai useampia seurakuntia. Edellytyksenä on, että asianomaiset seurakunnat ovat sopineet yhteisen luottamusmiehen asettamisesta.

Toinen mahdollisuus on valita pääsopijajärjestöjen yhteinen luottamusmies. Tällöin luottamusmiehen toiminta-alue on kyseinen seurakunta.

Yhteisen luottamusmiehen valintaa harkittaessa on aina oltava etukäteen yhteydessä JUKOn toimistoon.

Täydennysvaalit

Mikäli kaikkia luottamusmiespaikkoja ei saatu luottamusmiesvaalissa täytettyä tai jos joku luottamusmiehistä joutuu luopumaan tehtävästään kesken kautensa, on mahdollista pitää täydennysvaalit luottamusmieskauden kestäessä. Vaalimenettely vastaa edellä tässä ohjeessa kuvattua. Ehdokkaille ja äänioikeutetuille ilmoitetaan, että kyseessä on täydennysvaali. Täydennysvaaleilla valittavan toimikausi kestää kesken olevan kolmivuotiskauden loppuun asti.

Valinnasta ilmoittaminen JUKOn toimistoon

Luottamusmiehen oikeudet ja velvollisuudet sekä luottamusmiespalkkio astuvat voimaan vasta sen jälkeen, kun JUKOn toimisto on ilmoittanut luottamusmiehestä seurakunnalle. Tämän vuoksi on erittäin tärkeää, että valinnan tuloksesta ilmoitetaan viipymättä JUKOn toimistoon sähköpostitse jukola@juko.fi (viestin liitteeksi joko vaalikokouksen pöytäkirjakopio tai pöytäkirjaote). Valinnasta on ilmoitettava JUKOon myös siinä tapauksessa, että entinen luottamusmies valitaan uudelle kaudelle.

Tämän lisäksi jokainen valittu luottamusmies tekee ilmoituksen JUKOn internet-sivuilla www.juko.fi.

JUKOn toimisto tallettaa tiedot JUKOn luottamusmiesrekisteriin ja lähettää ilmoituksen seurakuntaan/seurakuntayhtymään. Ilmoitus toimii luottamusmiehen valtakirjana hoitaa jukolaisten edunvalvontaa seurakunnassa. Jäljennös työnantajalle lähetettävästä ilmoituksesta toimitetaan tiedoksi myös ao. luottamusmiehelle ja järjestölle, jonka jäsenkunnasta luottamusmies on valittu.

Valinnasta tiedottaminen seurakunnassa työskenteleville jukolaisille

On tärkeää, että seurakunnassa työskentelevät jukolaiset tietävät ketkä toimivat heitä edustavina luottamusmiehinä. Nimi- ja yhteystiedot voivat olla pysyvästi työpaikkojen ilmoitustauluilla ja esimerkiksi kotisivuilla. JUKOn nettisivuilta löytyvät valmiit lomakepohjat.

Luottamusmiehen tehtävässä tarvittava aineisto

Luottamusmiehellä ja varaluottamusmiehellä on oikeus saada työnantajalta kustannuksitta käyttöönsä tarvittavat kirkon alan virka- ja työehtosopimukset.

Luottamusmiehen vaihtuessa kaikki luottamusmiestehtävässä kertynyt aineisto on jätettävä uudelle luottamusmiehelle. Entisen luottamusmiehen tulee parhaansa mukaan auttaa vastavalittua luottamusmiestä, jotta perehtyminen sujuu mahdollisimman pikaisesti.

Luottamusmiehen koulutus

JUKO järjestää pääluottamusmiehen ja luottamusmiehen tehtäviin valituille henkilöille tehtävässä tarpeellista koulutusta. Myös JUKOn jäsenjärjestöt ja liitot järjestävät omia luottamusmieskursseja. Luottamusmieskoulutukseen osallistuminen oikeuttaa palkalliseen virkavapauteen tai työstä vapautukseen kirkon luottamusmiessopimuksen mukaisesti. Lisätietoja koulutuksista JUKOn ja jäsenjärjestöjen nettisivuilla.

Yhteenveto

- JUKOn luottamusmies edustaa kaikkia seurakunnan palveluksessa työskenteleviä jukolaisia.
- Valintaprosessin käynnistämisestä huolehtii pääluottamusmies/luottamusmies.
- Ennen luottamusmiesvaaleja kannattaa sopia luottamusmiespalkkioista ja mahdollisesta tehtävien jaosta seuraavalle luottamusmieskaudelle
- Jos luottamusmies valitaan ensimmäisen kerran, voi kuka tahansa seurakunnan palveluksessa oleva jukolainen olla aktiivinen.
- Tieto valinnasta on aina välittömästi ilmoitettava JUKOlle.
- Vaalikokouksen pöytäkirja tai luettelo valituista henkilöistä lähetetään sähköpostilla jukola@juko.fi.

Luottamusmiesrekisterilomake, sen täyttöohje ja luottamusmiesvaaliohje löytyvät JUKOn kotisivuilta www.juko.fi.

Lisätietoja JUKOn toimistosta

Vaaliohje yleisesti:
neuvottelupäällikkö Anne Kaitainen, anne.kaitainen@juko.fi

Luottamusmiesrekisteri ja vahvistuskirjeet:
toimistosihteeri Riitta Roisko, riitta.roisko@juko.fi

JUKOn luottamusmieskoulutus:
toimistosihteeri Riitta Roisko, riitta.roisko@juko.fi
(Jäsenjärjestöjen järjestämästä koulutuksesta saa lisätietoja ao. järjestöstä.)

JUKOn jäsenyhdistykset ja niiden jäsenjärjestöt

Julkisen sektorin esimiehet ja asiantuntijat JEA

- Akavan Erityisalat
- DIFF - Ingenjörerna i Finland rf
- Insinööriliitto
- Suomen Ekonomit
- Suomen Lakimiesliitto
- Tekniikan Akateemiset
- Tradenomiliitto
- Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut

Kuntoutusalan Asiantuntijat ry

- Suomen Fysioterapeutit
- Suomen Toimintaterapeuttiliitto

Lääkärikartelli

- Suomen Eläinlääkäriliitto
- Suomen Hammaslääkäriliitto
- Suomen Lääkäriliitto

Opetusalan ammattijärjestö OAJ

Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia

Suomen Terveystieteiden tutkimuskeskus

Tekniikka ja Terveys KTN ry

Vakava

- Agronomiliitto
- Akavan sairaanhoitajat ja Taja
- Akavan Yleinen Ryhmä
- Ammattiliitto Ava
- Diakoniatyöntekijöiden Liitto
- Kasvatuksen ja nuorisotyön asiantuntijat KNT
- Kirkon akateemiset
- Luonnon-, ympäristö- ja metsätieteilijöiden liitto Loimu
- Professoriliitto
- Päälystöliitto
- Suomen Farmasialiitto
- Suomen Poliisijärjestöjen Liitto
- Suomen Psykologiliitto
- Suomen Puheterapeuttiliitto
- Suomen Työterveyshoitajaliitto
- Tieteentekijöiden liitto

- Upseeriliitto